

Spis treści

Od Autora	25
-----------------	----

CZ WSTPNA

GENEZA MIDZYJARODOWEJ INTEGRACJI GOSPODARCZEJ, JEJ POJCIE ORAZ HISTORIA

Rozdzia I: Geneza midzynarodowej integracji gospodarczej.....	29
---	----

Rozdzia II: Pojecie oraz modele i formy wspóczesnej

midzynarodowej integracji gospodarczej	35
--	----

Literatura	43
------------------	----

Rozdzia III: Zarys historii integracji europejskiej	45
---	----

Literatura	50
------------------	----

CZ PIERWSZA

INTEGRACJA W RAMACH UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdzia I: Historia powstania Unii Europejskiej	55
---	----

1. Europejska Wspólnota Wgla i Stali (CECA)	55
--	----

2. Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EURATOM)	58
--	----

3. Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG)	
---	--

- Wspólnota Europejska (WE)	60
-----------------------------------	----

4. Unia Europejska (UE)	62
-------------------------------	----

Literatura	66
Rozdział II: Podstawy prawne funkcjonowania	67
1. Podstawy prawne funkcjonowania tzw. pierwszego filaru Unii Europejskiej, tj. Wspólnot Europejskich	67
A. Kwestia nazwy prawa regulującego funkcjonowanie pierwszego filaru	67
B. ród prawa wspólnotowego (unijnego)	68
a. Akty zaocyielskie	68
Umowy zaocyielskie	68
Zaczniki do umów zaocyielskich	68
Umowy modyfikujące lub uzupełniające umowy zaocyielskie	69
b. Akty pochodzące od aktów zaocyielskich i będące tworem samych Wspólnot Europejskich	70
Uchwały organów UE	70
- Rozporządzenie	70
- Dyrektywa	70
- Decyzja	70
- Zalecenia i opinie	71
- Uchwały sui generis	72
- Orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości	72
Akty prawne tworzące tzw. prawo wewnętrzne Wspólnot Europejskich	72
Umowy zawarte przez Wspólnoty Europejskie	72
c. Prawo międzynarodowe	73

- Ogólne zasady prawa międzynarodowego	73
- Zwyczaj międzynarodowy	73
- Uchwy prawotwórcze organizacji międzynarodowych	73
- Umowy międzynarodowe zawarte przez Wspólnoty Europejskie	73
- Czy precedens moe by ródem prawa unijnego	73
' . Zasady strukturalne prawa unijnego	73
a. Zasady obowizujce przy tworzeniu prawa unijnego	73
Zasada kompetencji powierzonych	73
Zasada subsydiarnos'ci	75
Zasada jednolitych ram instytucjonalnych	76
Zasada równowagi instytucjonalnej	76
Zasada bazowania UE na zasadach wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz tosamoci narodowej pastw członkowskich	76
Zasada cilejszej - rozszerzonej współpracy	77
Inne zasady	77
b. Zasady obowizujce przy stosowaniu prawa unijnego	78
Zasada pierwszestwa prawa unijnego wobec prawa wobec wewntrznego pastw członkowskich	78
Zasada bezporedniej stosowalnoci i bezporedniego skutku prawa unijnego w prawie pastw członkowskich	79
Zasada jednolitoci (spójnoci)	81
Zasada solidarnoci	81
Zasada przymusowej egzekucji aktów indywidualnych prawa unijnego w pastwach członkowskich	82

D. Specyfika prawa wspólnotowego (unijnego)	83
E. Proces podejmowania uchwa w ramach Wspólnot Europejskich	84
a. Podejmowanie uchwa na podstawie pierwotnej wersji umów zaoycielskich	84
b. Podejmowanie uchwa po zmodyfikowaniu umów zaoycielskich Wspólnot Europejskich przez Jednolity Akt Europejski	86
- Procedura współpracy	87
c. Podejmowanie uchwa po zmodyfikowaniu umów zaoycielskich.....	87
przez Traktat w sprawie Unii Europejskiej i Traktat Amsterdamski	87
- Procedura współdecydowania	
- cilejsza rozszerzona współpraca	91
2. Podstawy prawne funkcjonowania tzw. drugiego filaru UE	92
A. róda prawa	92
a. Prawo wytworzone przed wejciem w ycie Traktatu w sprawie Unii Europejskiej	92
b. Traktat w sprawie Unii Europejskiej	93
c. Uchwy organów UE	93
- Zasady i ogólne wytyczne wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	93
- Uchwy niezbdne dla okrelenia i prowadzenia wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa	94
- Wspólne strategie	94
- Wspólne dziaania	94
- Wspólne stanowiska	94
- Deklaracje i owiadczenia	94

- Zalecenia i opinie	95
d. Umowy międzynarodowe	95
e. Dziaania rzdów pastw członkowskich	95
B. Proces podejmowania uchwa	95
3. Podstawy prawne funkcjonowania tzw. filaru trzeciego UE.....	97
A. róda prawa 97	
a. Prawo wytworzone przed wejciem w ycie Traktatu UE	97
b. Traktat UE.....	97
c. Uchwy organów UE	97
- Wspólne stanowiska	97
- Uchwy ramowe	97
-Uchwy	97
- Konwencje	97
- rodki wykonawcze	98
- Zalecenia i opinie	98
d. Umowy międzynarodowe	98
e. Dziaania pastw członkowskich	98
4. Konstytucja Europejska - Konstytucja UE	99
Literatura	113
Rozdzia III: Kontrola i przestrzeganie prawa unijnego	117
1. Kontrola przestrzegania prawa unijnego w pastwach członkowskich .	117
A. Instytucjonalny zakres kontroli	117
B. Rodzaje narusze prawa unijnego przez pastwo i osoby prawne	

oraz fizyczne	117
C. Kontrola przestrzegania prawa unijnego przez państwa członkowskie	118
a. Procedura zwykła	118
b. Procedura szczególna	119
Kontrola przestrzegania zasad wolnej konkurencji	119
- Udzielanie pomocy przez państwo	120
- Nie podejmowanie rodków - w świetle art. 296 i 297 Traktatu w sprawie UE - które naruszająby sprawne działania wspólnego rynku	121
Unikanie przez państwa członkowskie nadmiernego deficytu budżetowego	122
Przestrzeganie postanowie statutu Europejskiego Systemu Banków Centralnych	123
Przestrzeganie postanowie statutu Europejskiego Banku Centralnego	124
Wykonywanie przez państwo zobowiązań wynikających z Traktatu CECA	124
Poszanowanie zasad demokracji i podstawowych wolności oraz praw człowieka	125
D. Kontrola przestrzegania prawa unijnego przez osoby prawne i fizyczne	126
a. Krajowa kontrola przestrzegania prawa unijnego przez osoby prawne i fizyczne	126
b. Unijna kontrola przestrzegania prawa unijnego przez osoby prawne i fizyczne	126

Przestrzeganie uchwa podjtych

przez Europejski Bank Centralny 126

Zapewnienie wolnej konkurencji 127

- Zwalczanie zmów kartelowych 127

- Zwalczanie naduwywania pozycji dominujcej 130

- Zapobieganie koncentracji przedsibiorstw, ograniczajcych
woln konkurencje w skali wspólnego rynku 130

- Zwalczanie importu dumpingowego i importu subsydiowanego. 132

- Zapewnienie wolnej konkurencji w transporcie 134

2. Kontrola przestrzegania prawa unijnego przez organy UE,
sprawowana przez Trybuna Sprawiedliwoci 135

a. Podmioty uprawnione do inicjowania wszczcia postpowania
kontrolnego przez Trybuna Sprawiedliwoci w zakresie
nieprzestrzegania prawa unijnego przez organy UE 135

b. Rodzaje skarg i procedura z nimi zwizana 136

Wydanie aktu niezgodnego z prawem unijnym 136

Nie podjecie dziaania, inaczej mówic zaniechanie,
przez stosowny organ UE 137

Wyrzdzienie szkody osobom fizycznym lub prawnym
przez organy UE lub ich funkcjonariuszy 137

Naruszenie przez stosowne organy UE prawa regulujce stosunki
pracy midzy tymi organami a ich funkcjonariuszami 137

B. Kontrola przestrzegania prawa unijnego przez organy UE,
sprawowana przez Parlament Europejski 137

a. Rozpatrywanie sprawozda nadsyanych

przez niektóre organy UE 137

b. Interpelacje (zapytania) parlamentarne 139

Pytania pisemne 139

Pytania pisemne podczas debaty 139

Pytania ustne poza debat 140

Pytania zadawane w czasie specjalnie na to przeznaczonym 140

c. Rozpatrywanie petycji 140

d. Tymczasowe komitety ledcze 141

C. Kontrola przestrzegania prawa unijnego przez organy UE

sprawowana przez Rzecznika Praw Obywatelskich ...142

D. Kontrola przestrzegania prawa unijnego przez organy UE

sprawowane przez Traktat Obrachunkowy 142

3. Przestrzeganie prawa unijnego 144

Literatura 145

Rozdział IV: Członkostwo i stosunki zewnętrzne 146

1. Członkostwo zwyczajne 146

a. Zakres przedmiotowy 146

b. Zakres terytorialny 146

c. Przystąpienie do Unii Europejskiej 147

d. Wystąpienie z Unii Europejskiej 150

e. Wykluczenie członka z Unii Europejskiej 151

f. Zawieszenie w prawach członkowskich 152

g. Perspektywa poszerzenia się UE o nowych członków 152

2. Stosunki zewnętrzne 160

A. Stowarzyszenie z UE 160

a. Tryb stowarzyszenia si pastwa z UE 160

b. Rodzaje stowarzysze z UE 160

c. Stowarzyszenie z WE obszarów niesamodzielnych, zalenych
od poszczególnych jej pastw czonkowskich 161

d. Stowarzyszenie z UE krajów rozwijajcych si 162

e. Stowarzyszenie z UE sabiej rozwinitych pastw europejskich 172

Uwagi ogólne 172

Stowarzyszenie, którego celem jest uzyskanie statusu

czonka penoprawnego UE 172

Stowarzyszenie, którego celem jest utworzenie unii celnej z UE...176

Próby stowarzyszenia si z WE innych pastw 177

10

B. Ukady (umowy) specjalne 177

a. Ukady z pastwami Maghrebu 177

b. Umowy z pastwami EFTA 178

c. Umowa z Jugosawi 179

d. Umowy z Rosj i Ukrain 179

e. Umowa z USA 180

C. Preferencyjne ukady handlowe 180

D. Zwyke ukady handlowe, ukady o współpracy gospodarczej
i handlowej oraz inne umowy 183

E. System generalnych (globalnych) preferencji celnych 183

F. Jednostronna pomoc finansowa i ywnociowa UE 183

- G. Utrzymywanie przez państwa przedstawicielstw dyplomatycznych przy WE oraz misji WE w państwach 184
- H. Współpraca WE z organizacjami międzynarodowymi 184
- Literatura 185

Rozdział V: Polska a Unia Europejska 187

- 1. Stowarzyszenie Polski ze wspólnotami Europejskimi 187
  - a. Geneza 187
  - b. Struktura Układu Europejskiego 188
  - c. Cel i zakres przejściowy 189
    - Cele 189
    - Okres przejściowy 189
  - d. Dialog i współpraca polityczna 189
  - e. Przepływ towarów 190
    - Zasady ogólne 190
    - Produkty przemysłowe 191
    - Produkty rolne 192
    - Produkty rybołówstwa 193
  - f. Przepływ siły roboczej 193
  - g. Podejmowanie działalności gospodarczej 194
  - h. świadczenie usług między WE i Polską 195
  - i. Pieniądze i przepływ kapitału 195
  - j. Zasady konkurencji 196
  - k. Zbliżanie ustawodawstwa 197

1. Współpraca gospodarcza	197
1. Współpraca kulturalna	198
m. Współpraca finansowa	198
n. Organy stowarzyszenia	198
Rada Stowarzyszenia	198
Komitet Stowarzyszenia	199
Komitet Parlamentarny Stowarzyszenia	199
o. Ocena założeń i zasad stowarzyszenia Polski ze Wspólnotami Europejskimi	199
p. Przedsięwzięcia prawno-instytucjonalne w Polsce na rzecz realizacji postanowień Układu Europejskiego.....	..205
r. Realizacja postanowień Układu Europejskiego w dziedzinie gospodarki	207
s. Pozytywne i negatywne aspekty realizacji postanowień Układu Europejskiego dla polskiej gospodarki i społeczeństwa.....	209
2. Zasady uczestnictwa Polski w Unii Europejskiej. Szanse i zagrożenia	218
a. Przedsięwzięcia na rzecz przystąpienia Polski do UE ..	218
b. Termin wejścia Polski do UE	221
c. Negocjacje w sprawie przystąpienia Polski do UE.....	223
d. Zasady, na jakich Polska wchodzi do UE ...	229
Swobodny przepływ towarów	230
Swobodny przepływ kapitału	231
Swobodny przepływ osób	233
Swoboda świadczenia usług	234
Prawo konkurencji	235
Rolnictwo	237

Rybołówstwo ...	244
rodowisko	245
Polityka regionalna i koordynacyjna instrumentów strukturalnych	248
Energia	251
Telekomunikacja i technologie informacyjne	251
Ochrona konsumentów i zdrowia	252
Polityka transportowa	252
Podatki	254
Statystyka	255
Mae i rednie przedsibiorstwa	255
Nauka i badania	255
Polityka spoeczna i zatrudnienie	255
Prawo spółek	256
Kontrola finansowa	256
Polityka przemysowa	256
Unia celna	257
Kultura i polityka audiowizualna	257
Edukacja, ksztacenie i modzie	257
Unia gospodarcza i walutowa	258
Wymiar sprawiedliwoci i spraw wewntrznnych	258
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczestwa	260
Stosunki zewntrzne	260
Finanse i budet	261
Instytucje	263
Inne	263

e. Deklaracje 264

f. Próba oceny korzyści i zagrożeń wynikających

z wejścia Polski do UE 265

g. Stosunek społeczeństw UE i Polski do kwestii wejścia Polski

do UE 275

h. Dostosowanie prawa polskiego do prawa unijnego 278

Literatura 280

Rozdział VI: Organy 285

1. Filar pierwszy 285

A. Organy główne 285

a. Rada Europejska 285

b. Rada 288

Skład 288

Funkcje 288

Wymogi ilościowe przy podejmowaniu uchwały 289

Organy pomocnicze 293

Komitet Stałych Przedstawicieli (COREPER) 293

Specjalny Komitet Rolny 294

Komitet Polityki Budżetowej 294

Sekretariat Generalny ..294

c. Komisja 294

Skład 294

Funkcje 295

Organy pomocnicze	297
Publikacje	299
d. Parlament Europejski ..	299
Skad	300
Funkcje	301
Posiedzenia	305
Organy pomocnicze ..	305
e. Trybuna Sprawiedliwoci	305
Skad	306
Funkcje	306
Funkcje klasycznego sdu midzynarodowego	306
Funkcje sdu konstytucyjnego	306
Funkcje sdu administracyjnego	306
Funkcje sdu pracy	306
Funkcje sdu cywilnego	306
Funkcje sdu arbitraowego	307
Postpowanie przed Trybunaem ...	309
Dziaalno	310
Sekretariat ..	311
B. Organy o statusie autonomicznym	311
a. Sd Pierwszej Instancji	311
b. Trybuna Obrachunkowy ...	312
c. Europejski System Banków Centralnych i Europejski Bank Centralny	313
d. Rzecznik Praw Obywatelskich (Ombudsman) .	315
e. Wspólny Orodek Bada Jdrowych	316

f. Agencja Zaopatrzenia	316
g. Europejski Bank Inwestycyjny	317
C. Waniejsze organy doradcze, wspólne dla kilku organów głównych...	317
a. Komitet Ekonomiczno-Spoeczny	317
b. Komitet Regionów	318
c. Komitet Ekonomiczno-Finansowy	318
d. Komitet Naukowo-Techniczny	319
2. Filar drugi	319
A. Organy funkcjonujce take w ramach innych filarów	319
a. Rada Europejska	319
b. Rada - Rada Spraw Ogólnych i Stosunków Zewntrzných	319
c. Urzd Przewodniczcego Rady (Prezydencja)	321
d. Komisja	321
e. Parlament Europejski	322
f. Komitet Staych Przedstawicieli	322
B. Organy funkcjonujce wycznie w filarze drugim	322
a. Wysoki Przedstawiciel do spraw Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczestwa	322
b. Specjalni przedstawiciele w odniesieniu do poszczególných kwestii polityki zagranicznej i bezpieczestwa	322
c. Komitet Polityczny - Komitet Polityczny i Bezpieczestwa	322
d. Komitet Wojskowy	323
e. Sztab Wojskowy	324
f. Jednostka Planowania Strategicznego i Wczesnego Ostrzegania	324
g. Europejska Grupa Korespondentów	324

- h. Grupy robocze, majce charakter stay 324
- i. Grupy ambasadorów pastw UE w pastwach trzecich
i przy organizacjach midzynarodowych 324
- j. Inne organy 324
- 3. Filar trzeci 325
  - A. Organy funkcjonujce take w ramach innych filarów 325
    - a. Rada Europejska 325
    - b. Rada 325
    - c. Urzd Przewodniczcego (Prezydencja) 326
    - d. Komisja 327
    - e. Parlament Europejski 327
    - f. Trybuna Sprawiedliwoci 328
  - B. Organy dziaajce wycznie w ramach filaru trzeciego 329
    - a. Komitet Koordynacyjny 329
    - b. Europejski Urzd Policji (EUROPOL) 329
    - c. Wspólny Organ Nadzorczy 330
    - d. Europejska Sie Sdowa (EJN) 330
    - e. Sprawiedliwo Europejska (EUROJUST) 331
    - f. Europejska Akademia Policyjna (CEPOL) 331
- Literatura 332

**Rozdzia VII: Zaoenia integracyjne i ich realizacja
w ramach filaru pierwszego 334**

Uwagi ogólne dotyczce wszystkich trzech Wspólnot Europejskich 334

1. Europejska Wspólnota Wgla i Stali (CECA) 336
  - A. Zaoenia integracyjne i zasady ich realizacji w wietle Ukadu w sprawie Europejskiej Wspólnoty Wgla i Stali (CECA) 336
  - B. Procesy integracyjne w ramach CECA 339
    - a. Procesy integracyjne w ramach Europejskiej Wspólnoty Wgla i Stali 339
2. Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EURATOM) 345
  - A. Zaoenia integracyjne i zasady ich realizacji w wietle Traktatu w sprawie Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (EURATOMu) 345
    - a. Rozwijanie bada i zapewnienie rozpowszechniania wiedzy technicznej 345
    - b. Ustanowienie jednolitych norm bezpieczenstwa dla sanitarnej ochrony ludnoci i pracowników oraz czuwanie nad przestrzeganiem tych norm 346
    - c. Koordynowanie inwestycji przemysowych oraz tworzenie wspólnych podstawowych zakadów niezbdnych do rozwoju energii atomowej w ramach EURATOMu 346
    - d. Czuwanie nad prawidowym i sprawiedliwym zaopatrzeniem wszystkich uytkowników EURATOMu w mineray i paliwa atomowe 347
    - e. Zapewnienie, aby materiay rozszczepialne nie byy uywane do celów innych ni te, do których byy przeznaczone 348
    - f. Wykonywanie prawa wasnoci przyznanego EURATOMowi w stosunku do specjalnych materiaów rozszczepialnych 349
    - g. Utworzenie wspólnego rynku atomowego 349

h. Nawizywanie stosunków z innymi państwami i organizacjami międzynarodowymi, mogących przyczynić się do postępu w pokojowym wykorzystaniu energii atomowej 350

B. Procesy integracyjne w ramach Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (EURATOMu) 350

3. Europejska Wspólnota Gospodarcza - Wspólnota Europejska (WE) 362

A. Zasady integracyjne i zasady ich realizacji w świetle postanowień Traktatu w sprawie Wspólnoty Europejskiej 362

a. Zasady integracyjne i zasady 362

b. Zasady ustanowienia wspólnego rynku i jednolitej polityki gospodarczej 363

Zakres przedmiotowy wspólnego rynku 363

Etapy wprowadzania w życie zasad wspólnego rynku 363

Liberalizacja handlu 363

- Eliminacja cła między państwami członkowskimi 363
- Eliminacja ograniczeń ilościowych między państwami członkowskimi 363
- Ustanowienie wspólnej taryfy celnej 363

Swoboda przepływu osób, usług i kapitałów 364

- Przepływ osób 364
- Przepływ usług 364
- Przepływ kapitałów 364

Wspólna polityka rolna 365

Wspólna polityka transportowa 365

Zasady dotyczące wolnej konkurencji 366

Zbliżanie ustawodawstw 367

Polityka gospodarcza 367

Polityka handlowa 368

Polityka społeczna 368

c. Rozszerzenie celów integracyjnych WE przez Jednolity Akt Europejski 369

d. Rozszerzenie celów integracyjnych WE przez Traktat w sprawie utworzenia Unii Europejskiej 369

Budowa unii ekonomicznej i walutowej 369

Budowa infrastruktury europejskiej 373

Ochrona zdrowia publicznego 374

Współpraca w dziedzinie kultury 374

Ochrona konsumenta 374

Ochrona praw człowieka 374

Spójno gospodarcza i społeczna 375

Ochrona środowiska 376

Owiata i szkolenia zawodowe 376

e. Rozszerzenie celów integracyjnych WE przez Traktat Amsterdamski 377

Polityka wizowa, azylowa i inne dotyczące swobodnego przepływu osób 377

B. Procesy integracyjne w ramach Wspólnoty Europejskiej 379

a. Eliminacja ceł i innych opłat o tym samym skutku oraz ograniczeń ilościowych w handlu między państwami członkowskimi 379

b. Ustanowienie wspólnej taryfy celnej 381

c. Ujednoczenie polityki handlowej 382

d. Wspólna polityka rolna 383

Zapewnienie rolnikom z państw WE odpowiednich dochodów 384

- Ochrona rynku wspólnotowego

przed tanim importem z zewnątrz 384

- Stworzenie trzech rodzajów cen w WE 384

- Subsydiowanie eksportu rolnego z państw WE przez FEOGA...385

- Skupowanie po cenie interwencyjnej 385

- Stworzenie branowych rynków rolnych 385

- Utworzenie Sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu

Ukierunkowania i Gwarancji Rolnictwa 386

Przebudowa rolnictwa WE 388

e. Swoboda przepływu osób 404

f. Swoboda przepływu kapitałów 405

g. Swoboda przepływu usług 406

h. Polityka w zakresie wolnej konkurencji 408

Zmowy kartelowe 408

Pozycja dominująca 413

Koncentracja przedsiębiorstw szkodzących wolnej konkurencji

na rynku WE 414

Import dumpingowy i import subsydiowany 414

Subsydiowanie przez państwa

(tzw. pomocy ze środków publicznych) 415

- Pomoc regionalna 416

- Pomoc sektorowa 416

- Pomoc horyzontalna 417

i. Wspólna polityka podatkowa 419

Podatki pośrednie 419

- Podatek od wartości dodanej 419
- Podatek akcyzowy 421

Podatki bezpośrednie 422

j. Europejski Bank Inwestycyjny 423

k. Polityka regionalna 426

- 1. Polityka energetyczna 432
- . Wspólna polityka transportowa 435

m. Polityka w zakresie badań i rozwoju technologicznego 438

n. Polityka społeczna 442

o. Polityka w dziedzinie rybołówstwa 447

p. Polityka w dziedzinie ochrony środowiska 451

r. Unifikacja ustawodawstw państw członkowskich 456

s. Współpraca w dziedzinie oświaty 458

t. Polityka kulturalna 460

u. Ochrona konsumentów 462

w. Polityka w zakresie ochrony zdrowia 464

x. Polityka przemysłowa 465

y. Spójność ekonomiczna i społeczna 466

z. Tworzenie unii ekonomicznej i walutowej 467

z'. Polityka wizowa, azylowa, imigracyjna i inne,
dotyczące swobodnego przepływu osób 474

z2. Polityka informacyjna 480

Literatura 482

Rozdział VIII: Zakończenia i procesy integracyjne w ramach drugiego filaru 487

- a. Budowa struktur współpracy i integracji w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa (1958-1986) 487

- b. Współpraca i integracja w zakresie polityki zagranicznej i bezpieczeństwa po wejściu w życie Jednolitego Aktu Europejskiego (1987-1993) 493

- c. Zakończenia Traktatu UE w sprawie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz ich modyfikacji przez Traktat Amsterdamski. 495

- d. Realizacja postanowień Traktatu UE i Amsterdamskiego w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa 499

- Literatura 507

Rozdział IX: Zakończenia i procesy integracyjne w ramach trzeciego filaru 509

- a. Współpraca i integracja w zakresie spraw wewnętrznych przed Traktatem w sprawie UE 509

- Paszport europejski 509

- Hymn i flaga UE 509

- Współpraca ministrów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo wewnętrzne 510

- Umowy z Schengen 510

- b. Współpraca w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw

wewnętrznych w świetle postanowie Traktatu w sprawie UE 511

Założenia Traktatu 511

Obywatelstwo UE 512

Rzecznik Praw Obywatelskich (Ombudsman) 512

c. Realizacja założeń Traktatu w sprawie UE 513

d. Modyfikacja zakresu przedmiotowego integracji w ramach filaru trzeciego przez Traktat Amsterdamski 516

e. Rozwijanie współpracy policyjnej i sądowej w sprawach karnych po Traktacie Amsterdamskim 518

Literatura 522

Rozdział X: Fundusze 524

1. Fundusze przedakcesyjne 524

a. PHARE 524

b. Przedakcesyjny Program Pomocy Strukturalnej (ISPA) 529

c. Przedakcesyjny Program Wsparcia Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (SAPARD) 531

2. Fundusze strukturalne 536

3. Inne fundusze 539

Literatura 541

Rozdział XI: Finanse Unii Europejskiej 542

1. Uwagi ogólne 542

2. Budżet Unii Europejskiej 542

3. Dochody 543

4. Wydatki 547

5. Procedura uchwalania budżetu 549

Literatura 551

Rozdział XII: Przyszłość UE 552

1. Pod kątem liczby członków 552

2. Pod kątem tempa integracji 553

3. Pod kątem rozwoju gospodarczego 554

4. Pod kątem trudności w realizacji integracji 555

Literatura 557

Liczba mieszkańców i PKB na głowę mieszkańca w państwach UE,
w państwach przystępujących do UE i negocjujących z nimi
o członkostwo, w 2000 r. 558

Kalendarium 559

CZ DRUGA

INTEGRACJA W RAMACH INNYCH, NI UNIA EUROPEJSKA, EUROPEJSKICH UGRUPOWA INTEGRACYJNYCH

Rozdział I: Integracja krajów Beneluksu 577

1. Od Unii Ekonomicznej Belgijsko-Luksemburskiej

do Unii Ekonomicznej Beneluksu 577

2. Integracja w ramach Unii Ekonomicznej Beneluksu 580

a. Cele, zasady i zasady działania Unii Ekonomicznej Beneluksu 580

b. Organy 582

Komitet Ministrów 582

Rada Unii Ekonomicznej 583

Komisje i komisje specjalne 583

Midzyparlamentarna Konsultatywna Rada Beneluksu 583

Doradcza rada EkoOnomiczno-Spoeczna 584

Kolegium Arbitraowe 585

Trybuna Sprawiedliwoci Beneluksu 585

Wspólne suby 585

Grupa inicjujca 586

Sekretariat 586

c. Realizacja celów Unii Ekonomicznej Beneluksu 586

Literatura 590

Rozdzia II: Integracja krajów nordyckich 591

1. Współpraca i integracja krajów nordyckich do II wojny wiatowej 591

2. Integracja krajów nordyckich w latach 1945-1994 593

A. Specyfika integracji nordyckiej 593

B. Rozwój procesów integracyjnych w poszczególnych dziedzinach

ycia krajów nordyckich 594

a. Integracja w dziedzinie gospodarki 594

b. Integracja w dziedzinie transportu i telekomunikacji 599

c. Zblianie i ujednolicanie polityki socjalnej 600

d. Ujednolicanie ustawodawstwa 601

e. Ujednolicanie polityki w zakresie ochrony rodowiska 601

- f. Współpraca w dziedzinie oświaty, nauki i kultury 602
- g. Współpraca w dziedzinie polityki zagranicznej i obronnej 604
- h. Współpraca krajów nordyckich z państwami
i obszarami ościennymi 605
- 3. Perspektywy rozwoju integracji krajów nordyckich po 1994 r 606
- 4. Instytucje współpracy i integracji krajów nordyckich 607
  - A. Narodowe organizacje pozarządowe 607
  - B. Międzynarodowe instytucje pozarządowe 607
  - C. Instytucje międzyrządowe 608
  - D. Rada Nordycka i Nordycka Rada Ministrów 608
    - a. Rada Nordycka 608
      - Zadania, funkcje i zasady działania 609
      - Organy 609
      - Języki oficjalne i publikacje 612
      - Finansowanie działalności Rady Nordyckiej 612
    - b. Nordycka Rada Ministrów 612
      - Cele i zadania 613
      - Organy 614
      - Finanse 615
      - Literatura 616
- Rozdział III: Integracja w ramach Europejskiego Stowarzyszenia
Wolnego Handlu (EFTA) 617
  - 1. Geneza EFTA 617
  - 2. Założenia integracyjne w ramach EFTA i zasady ich realizacji 619
    - a. Założenia integracyjne 619

- b. Rodki i zasady realizacji zaœe integracyjnych 619
- 3. Członkostwo 620
  - a. Członkostwo zwyczajne 620
  - b. Członkostwo stowarzyszone 621
- 4. Organy 621
  - a. Rada 621
  - b. Stały Komitet Państw EFTA 622
  - c. Władza Nadzorcza 622
  - d. Trybuna Sprawiedliwości 622
  - e. Komitety i grupy wyspecjalizowane 623
  - f. Komitet Członków Parlamentów Państw EFTA 623
  - g. Komitet Doradczy 623
  - h. Komitety badawcze (ledcze) 623
  - i. Sekretariat 624
- 5. Realizacja zaœe integracyjnych 624
- Literatura 631

Rozdział IV: Europejski Obszar Gospodarczy (EEA) 633

- 1. Geneza 633
- 2. Członkostwo 634
- 3. Organy 634
- 4. Zaœenia integracyjne w ramach EEA 635
- Literatura 639

Rozdział V: Współpraca i integracja krajów Europy Środkowo-Wschodniej

po 1989 r. 640

1. Uwagi wstępne 640
  2. Współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej 641
  3. Integracja w ramach środkowoeuropejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (CEFTA) 644
    - a. Założenia i realizacja 644
    - b. Organy CEFTA 649
    - c. Perspektywy CEFTA 649
- Literatura 650

Rozdział VI: Próba utworzenia nowego ugrupowania integracyjnego w postaci

Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP) 652

1. Uwagi wstępne 652
2. Członkostwo 652
3. Założenia integracyjne i podjęte już przedsięwzięcia na rzecz ich realizacji 653
  - a. Założenia integracyjne 653
  - b. Współpraca i integracja w dziedzinie spraw militarnych 653
  - c. Współpraca i integracja w dziedzinie gospodarki 656
  - d. Współpraca w dziedzinach pozagospodarczych 659
  - e. Organy dla realizacji założeń współpracy i integracji 660

f. Perspektywy działalności 661

Literatura 661

Słownik biograficzny osób, które wniosły istotny wkład w rozwój
integracji europejskiej 662

CZ TRZECIA

WYBRANE DOKUMENTY DOTYCZĄCE UNII EUROPEJSKIEJ

Traktat w sprawie utworzenia Unii Europejskiej 677

Traktat w sprawie utworzenia Wspólnoty Europejskiej 704

Traktat dotyczący przystąpienia 10 nowych państw do Unii Europejskiej
835

Akt akcesyjny dotyczący warunków przystąpienia 10 nowych państw
do Unii Europejskiej 839

Indeks pojęć, nazw i skrótów 873

a.
Współpraca i integracja w zakresie
spraw wewnętrznych przed

Traktatem w sprawie UE 509

Paszport europejski 509

Hymn i flaga UE 509

Współpraca ministrów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo
wewnętrzne 510

Umowy z Schengen 510

b. Współpraca w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw
wewnętrznych w świetle postanowień Traktatu w sprawie UE 511

Założenia Traktatu 511

Obywatelstwo UE 512

Rzecznik Praw Obywatelskich (Ombudsman) 512

c. Realizacja zaoc Traktatu w sprawie UE 513

d. Modyfikacja zakresu przedmiotowego integracji w ramach filaru trzeciego przez Traktat Amsterdamski 516

e. Rozwijanie współpracy policyjnej i sdownej w sprawach karnych po Traktacie Amsterdamskim 518

Literatura 522

Rozdzia X: Fundusze 524

1. Fundusze przedakcesyjne 524

a. PHARE 524

b. Przedakcesyjny Program Pomocy Strukturalnej (ISPA) 529

c. Przedakcesyjny Program Wsparcia Rolnictwa i Obszarów Wiejskich (SAPARD) 531

2. Fundusze strukturalne 536

3. Inne fundusze 539

Literatura 541

Rozdzia XI: Finanse Unii Europejskiej 542

1. Uwagi ogólne 542

2. Budet Unii Europejskiej 542

3. Dochody 543

4. Wydatki 547

5. Procedura uchwalania budżetu 549

Literatura 551

Rozdział XII: Przyszłość UE 552

1. Pod kątem liczby członków 552

2. Pod kątem tempa integracji 553

3. Pod kątem rozwoju gospodarczego 554

4. Pod kątem trudności w realizacji integracji 555

Literatura 557

Liczba mieszkańców i PKB na głowę mieszkańca w państwach UE,
w państwach przystępujących do UE i negocjujących z nią
o członkostwo, w 2000 r. 558

Kalendarium 559

CZ DRUGA

INTEGRACJA W RAMACH INNYCH, NI UNIA EUROPEJSKA, EUROPEJSKICH UGRUPOWA INTEGRACYJNYCH

Rozdział I: Integracja krajów Beneluksu 577

1. Od Unii Ekonomicznej Belgijsko-Luksemburskiej

do Unii Ekonomicznej Beneluksu 577

2. Integracja w ramach Unii Ekonomicznej Beneluksu 580

a. Cele, zasady i zasady działania Unii Ekonomicznej Beneluksu 580

b. Organy 582

Komitet Ministrów 582

Rada Unii Ekonomicznej 583

Komisje i komisje specjalne 583

Midzyparlamentarna Konsultatywna Rada Beneluxu 583

Doradcza rada EkoOnomiczno-Spoeczna 584

Kolegium Arbitraowe 585

Trybuna Sprawiedliwoci Beneluxu 585

Wspólne suby 585

Grupa inicjujca 586

Sekretariat 586

c. Realizacja celów Unii Ekonomicznej Beneluxu 586

Literatura 590

Rozdzia II: Integracja krajów nordyckich 591

1. Współpraca i integracja krajów nordyckich do II wojny wiatowej 591

2. Integracja krajów nordyckich w latach 1945-1994 593

A. Specyfika integracji nordyckiej 593

B. Rozwój procesów integracyjnych w poszczególnych dziedzinach

ycia krajów nordyckich 594

a. Integracja w dziedzinie gospodarki 594

b. Integracja w dziedzinie transportu i telekomunikacji 599

c. Zblianie i ujednolicanie polityki socjalnej 600

d. Ujednolicanie ustawodawstwa 601

e. Ujednolicanie polityki w zakresie ochrony rodowiska 601

f. Współpraca w dziedzinie owiaty, nauki i kultury 602

g. Współpraca w dziedzinie polityki zagranicznej i obronnej 604

h. Współpraca krajów nordyckich z pastwami

i obszarami ościennymi 605

3. Perspektywy rozwoju integracji krajów nordyckich po 1994 r 606

4. Instytucje współpracy i integracji krajów nordyckich 607

A. Narodowe organizacje pozarządowe 607

B. Międzynarodowe instytucje pozarządowe 607

C. Instytucje międzyrządowe 608

D. Rada Nordycka i Nordycka Rada Ministrów 608

a. Rada Nordycka 608

Zadania, funkcje i zasady działania 609

Organy 609

Języki oficjalne i publikacje 612

Finansowanie działalności Rady Nordyckiej 612

b. Nordycka Rada Ministrów 612

Cele i zadania 613

Organy 614

Finanse 615

Literatura 616

Rozdział III: Integracja w ramach Europejskiego Stowarzyszenia

Wolnego Handlu (EFTA) 617

1. Geneza EFTA 617

2. Założenia integracyjne w ramach EFTA i zasady ich realizacji 619

a. Założenia integracyjne 619

b. Rodki i zasady realizacji założeń integracyjnych 619

- 3. Członkostwo 620
  - a. Członkostwo zwyczajne 620
  - b. Członkostwo stowarzyszone 621
- 4. Organy 621
  - a. Rada 621
  - b. Stały Komitet Państw EFTA 622
  - c. Władza Nadzorcza 622
  - d. Trybuna Sprawiedliwości 622
  - e. Komitety i grupy wyspecjalizowane 623
  - f. Komitet Członków Parlamentów Państw EFTA 623
  - g. Komitet Doradczy 623
  - h. Komitety badawcze (ledcze) 623
  - i. Sekretariat 624
- 5. Realizacja założeń integracyjnych 624
- Literatura 631

Rozdział IV: Europejski Obszar Gospodarczy (EEA) 633

- 1. Geneza 633
- 2. Członkostwo 634
- 3. Organy 634
- 4. Założenia integracyjne w ramach EEA 635
- Literatura 639

**Rozdział V: Współpraca i integracja krajów Europy środkowo-Wschodniej
po 1989 r. 640**

1. Uwagi wstępne 640
  2. Współpraca w ramach Grupy Wyszehradzkiej 641
  3. Integracja w ramach środkowoeuropejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (CEFTA) 644
    - a. Zaoenia i realizacja 644
    - b. Organy CEFTA 649
    - c. Perspektywy CEFTA 649
- Literatura 650

Rozdział VI: Próba utworzenia nowego ugrupowania integracyjnego w postaci

Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP) 652

1. Uwagi wstępne 652
2. Członkostwo 652
3. Zaoenia integracyjne i podjęte już przedsięwzięcia na rzecz ich realizacji 653
  - a. Zaoenia integracyjne 653
  - b. Współpraca i integracja w dziedzinie spraw militarnych 653
  - c. Współpraca i integracja w dziedzinie gospodarki 656
  - d. Współpraca w dziedzinach pozagospodarczych 659
  - e. Organy dla realizacji zaoe współpracy i integracji 660
  - f. Perspektywy działalności 661

Literatura 661

Sownik biograficzny osób, które wniosły istotny wkład w rozwój
integracji europejskiej 662

CZ TRZECIA

WYBRANE DOKUMENTY DOTYCZĄCE UNII EUROPEJSKIEJ

Traktat w sprawie utworzenia Unii Europejskiej 677

Traktat w sprawie utworzenia Wspólnoty Europejskiej 704

Traktat dotyczący przystąpienia 10 nowych państw do Unii Europejskiej
835

Akt akcesyjny dotyczący warunków przystąpienia 10 nowych państw
do Unii Europejskiej 839

Indeks poj., nazw i skrótów 873